12. 7. 2007

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Provozování kamerových systémů

V poslední době bylo v tisku často zmiňováno, že se značnou měrou rozmáhá provozování kamerových systémů, kdy často může docházet k porušování práva na soukromí. V naší společnosti uvažujeme o nainstalování tohoto systému, proto bych rád věděl, jak postupovat, abychom se vyhnuli porušování těchto práv.

Je zcela zřejmé, že jednou z rozšiřujících se možností zabezpečení ochrany osob a majetku je využívání technologií pro monitorování daného prostoru jako způsobu prevence i zaznamenání určitých skutečností a jevů v prostoru a čase z důvodu jejich případného následného dokazování. Nicméně i vaše společnost jako budoucí provozovatel kamerového systému by si měla zvážit, zda nasazení kamerového systému je opravdu nezbytné a zda by k dosažení předmětného účelu nepostačovalo jiné řešení, neboť provozování kamerového systému podléhá řadě povinností vůči jiným subjektům. V zásadě platí, že kamerový systém lze použít pouze v případě, kdy sledovaného účelu nelze účinně dosáhnout jinou cestou.

Pro upřesnění je třeba uvést, že za kamerový systém je považován automaticky provozovaný stálý technický systém umožňující pořizovat (a případně uchovávat) zvukové, obrazové nebo jiné záznamy ze sledovaných míst, a to například formou pasivního monitorování prostoru nebo pořizování cílených záběrů (zachycování pohybu) anebo reportážním způsobem. Z hlediska provozování jsou kamerové systémy v podstatě rozlišovány na (i) průběžně zachycující - monitorující určitý prostor a dění na něm v reálném čase „on-line“ a zobrazování tohoto na příslušném zobrazovacím zařízení, kdy se žádné záznamy nepořizují; (ii) s pořizováním obrazového případně i zvukového záznamu na datový nosič za určitým účelem, zejména archivace a zpětné dohledání, ověření a doložení skutečnosti. Je možná kombinace obou, vždy ale bude podléhat přísnějšímu režimu, jak je uvedeno dále.

V každém uvedeném případě je nutno v první řadě dodržovat právní předpisy zabývající se ochranou soukromí fyzických osob, počínaje Úmluvou o ochraně lidských práv a osob, Listinou základních práv a svobod, osobnostních práv zaručených občanským zákoníkem a ve vztahu k vlastním zaměstnancům rovněž i zákoníkem práce. Dále by osoby vstupující a pohybující se v prostoru sledovaném výše uvedenými kamerovými systémy měly být upozorněny vhodnou formou – dobře viditelným nápisem, že uvedené prostory jsou sledovány kamerovým systémem a kdo je jeho provozovatelem s kontaktními údaji.

Sledování kamerovým systémem, nezáleží na tom zda jde o „pouhé“ monitorování nebo s pořizováním záznamu, by nemělo nadměrně zasahovat do soukromí, tj. mělo by být striktně vyloučeno užití kamerového systému v prostorách sloužících výlučně k ryze soukromým účelům (šatny, toalety, sprchy).

V případě, že bude při provozování kamerového systému pořizován obrazový či zvukový záznam, kdy na jeho základě lze, byť nepřímo, identifikovat fyzickou osobu pomocí identifikátorů – osobních údajů ve spojení s určitým zaznamenaným jednáním, je takové provozování kamerového systému považováno za zpracování osobních údajů ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů. Podléhá tedy přísnějším pravidlům než monitorovací kamerový systém. Ze stanoviska Úřadu pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“) lze dovodit, že pro odstranění pochybností a zavedení jednotné praxe v této oblasti budou všechny kamerové systémy zaměřené na monitorování fyzických osob, respektive na

kterých mohou být fyzické osoby zaznamenány, považovány za systémy zpracovávající osobní údaje.

Vaše společnost by v tomto případě jako správce při provozování kamerového systému (tedy toho, kdo kamerový systém provozuje, určuje účel a prostředky zpracování osobních údajů, provádí zpracování a odpovídá za ně) měla písemně oznámit tuto skutečnost Úřadu ještě před zamýšleným zpracováním osobních údajů na zvláštním formuláři tohoto Úřadu, který je správcům k dispozici na jeho webových stránkách. Obsahuje-li oznámení všechny zákonem požadované náležitosti, lze po uplynutí lhůty 30 dnů ode dne doručení oznámení Úřadu zahájit zpracování osobních údajů, tj. provozovat kamerový systém s pořizováním záznamů. Úřad zapíše informace uvedené v oznámení do registru.

Na zpracovatele, který na základě smluvního vztahu uzavřeného se správcem pouze technicky zajišťuje instalaci, provoz, údržbu a opravy kamerového systému, se oznamovací povinnost nevztahuje. Zde je na místě upozornit, že samotná instalace kamerového systému oznamovací povinnosti směrem k Úřadu nepodléhá.

Ke shora uvedeným povinnostem přistupují i povinnosti správce jednoznačně stanovit účel pořizování záznamů odpovídající důležitým právem chráněným zájmům správce (ochrana osob, majetku, prevence proti vandalismu apod.); uchovávat osobní údaje pouze po dobu, která je nezbytná k účelu jejich zpracování a s jejich následnou likvidací, tato doba by neměla přesáhnout časový limit maximálně přípustný pro naplnění účelu provozování kamerového systému (obecně lze tuto dobu odvodit od využitelnosti těchto záběrů, kdy se využitelnost posuzuje podle skutečností, jež by předmětné záznamy mohly zachycovat a k jakému účelu by mohly být využity, např. jejich předložení jako důkazy o trestné činnosti anebo o způsobení škody ve sledované lokalitě, možno i jako důkaz v řízení o správních deliktech apod.; zajistit ochranu snímacích zařízení, přenosových cest a datových nosičů, na nichž jsou uloženy záznamy, před neoprávněným nebo nahodilým přístupem, změnou, zničením či ztrátou nebo jiným neoprávněným zpracováním; garantovat další práva zaznamenaných fyzických osob, zejména právo na přístup k zpracovávaným datům a právo na námitku proti jejich zpracování.

Z uvedeného vyplývá, že jistě nebude od věci, aby i interním předpisem vaší společnosti, jakožto správce, bylo určeno, komu mohou být záznamy zpřístupněny, kdo je odpovědný za provoz kamerového systému, instrukce k nakládání s pořízenými údaji.

Vzhledem k tomu, že z vašeho dotazu není patrný předmět podnikání vaší společnosti, sluší se závěrem dodat, že v případech převažujícího významného veřejného zájmu deklarovaného příslušnými zákony dochází k určité modifikaci shora uvedených práv a povinností u subjektů provozujících kamerový systém ve vztahu k fyzickým osobám a k Úřadu. Jde o případy, kdy je instalace kamerového systému prostředkem ke zpracování osobních údajů nutným k uplatnění práv a povinností danými zvláštními zákony, namátkou zákony o policii, obecní policii, o ochraně utajovaných informací, o loteriích, o prevenci závažných havárií, atomový zákon. V těchto případech např. neplatí oznamovací povinnost vůči Úřadu.

Oldřich Trojan
Advokátní kancelář HOLEC, ZUSKA & Partneři

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Lze sjednat kupní smlouvu s „utajenou“ kupní cenou?
- Novela stavebního zákona: přehled změn a dopadů do praxe po dokončení legislativního procesu
- Energetická náročnost budovy jako cenotvorný faktor
- Přechodná ustanovení novely stavebního zákona – co s vydaným závazným stanoviskem a JES?
- Koncentrace řízení v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu
- Aktuální závěry ÚS a ESLP k právům biologického otce (První část – judikatura Ústavního soudu ČR)
- Podílové spoluvlastnictví manželů po rozsudku SDEU ve věci C-300/25 Duftošek
- Předkupní právo jako možná past
- Sleva z kupní ceny vadné nemovitosti podle aktuální judikatury Nejvyššího soudu
- Povinnosti transparentnosti podle AI Actu
- Když rodič nepředá dítě - náhradní péče a úhrada nákladů podle novely rodinného práva